

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

az NKA Képzőművészet Kollégiumánál elnyert támogatás felhasználásáról,
Šwierkiewicz Róbert (1942–2019) *Szent György megküzd a sárkánnyal* és Szij Kamilla
(1957) *Cím nélkül* című művének megvásárlásáról

Pályázati azonosító: 105109/00538

Šwierkiewicz Róbert és Szij Kamilla munkája tökéletesen illeszkedik a Fővárosi Képtár 1990-es évektől kezdődő műtárgyszerzeményezési programjába, valamint az előbbi a város történetével kapcsolatos műtárgyak megvásárlásának koncepciójába is. A műveket – tekintettel arra, hogy csak egy részét kaptuk meg a műtárgyak árának – jelentős kedvezménnyel tudtuk megvásárolni.

1.

Alkotó: Šwierkiewicz Róbert (1942 - 2019)

A mű címe: Szent György megküzd a sárkánnyal

Méret: 120x45x45 cm

Anyag, technika: festett gipsz

Keletkezés éve: 1988 körül

Ára: 1.000.000,- Ft

A nemrég elhunyt Šwierkiewicz Róbert a 20. század második felének kiemelkedő alkotója. A Fővárosi Képtár újonnan megnyílt Templomterében 1994-ben elsők között szerepelt *Kelet kezd - Nyugat befejez* című installatív munkájával.

Az 1980-as évek végén készített Szent György sárkánnyal való küzdelmét tematizáló szobra a nyolcvanas évek alkotásai között is különleges. A gipszből megformált vörösre és sötétszürkére festett expresszív kompozíción is érzékelhető az anyaghasználatból adódó esetlegesség, nyers megformálás. A bábszerű, önmagát is keresztülszűrő szent és sárkány viaskodó figurájának egymásba tekeredése atipikus ábrázolásnak tekinthető. A művész egy – a szoborral vélhetően egy időben keletkezett – 1988-as akvarelljén is megjelenik az általa “Szent György – sárkány

„saslik”-nak nevezett egymás köré tekeredő alakokból felépített kompozíció. Šwierkiewicz karikatúrákat idéző kék vagy vörös bábuszerű figurái már a korai mail art munkáin is feltűnnek.

Amellett, hogy a megvásárolt Szent György szobor a művész konzekvensen épített életművének egyik jelentős alkotása a szobornak új jelentést adott az, hogy 1989-ben Šwierkiewicz ezt a munkáját nyújtotta be az 1956-os forradalom vértanúinak a 301-es parcellában felállítandó emlékművének megvalósítására kiírt pályázati felhívásra. A Fővárosi Képtár szobrászati gyűjteményének egyik különlegességét épp a fővároshoz kötődő, köztéri vonatkozású szobrászati anyag adja, s ebbe illeszkedik be ennek a pályaműnek a megvásárlása is. A szobor tehát művészettörténeti szempontok mellett fővárosi és emlékezetpolitikai vonatkozása miatt is beleillik a Képtár kollektív és egyéni emlékezeti narratívákat is szem előtt tartó gyűjteménygyarapítási és kiállítási programjába. Swierkiewicz Róberttől több grafikai munka és két objekt is található a gyűjteményben, ám ezzel az igen jelentős darabbal életművének szobrászati vonatkozása is képviselve lenne.

A szobrot egy jelentősebb restaurálást követően 2023-ban szeretnénk kiállításon és honlapunkon és a közösségi médiában bemutatni.

2.

Alkotó: Szij Kamilla (1957)

A mű címe: Cím nélkül

Méret: 100x180 cm, 45 db 20 x 20 cm egyenként

Anyag, technika: hidegtű, papír

Keletkezés éve: 2007

Ára: 1.000.000,- Ft

Szij Kamillától eddig a Fővárosi Képtár mintegy hétezer darabos grafikai gyűjteménye mindössze egyetlen művet őrzött, egy 2015-ös egyedi rajzot. Szij Kamilla a kortárs rajzművészet egyik megújítója, hagyományos, nagyon egyszerű grafikai eszközkészlettel hozza létre törékeny, meditatív képmzőit. Alkotói tevékenységét egyfelől szikár fegyelem jellemzi, amennyiben redukált, hagyományos eszközökkel dolgozik: papír, grafitceruza, toll, tus, hidegtű és rézkarc; kevés szín, néhány motívum. Ugyanakkor a grafika, a sokszorosított grafika műfajának határait könnyedén átlépi, műveinek méretét növelve, szokatlan formátumok (tekercesek, kétoldalas vagy sarokmunkák) használatával, grafikai installációk készítésével.

A megvásárolt mű cím nélküli 2007-es, 45 darab 20 x 20 cm-es lapból álló hidegtű munkája a sokszorosított grafikai technika alkalmazása ellenére egyedi, egy példányban készült mű. Jelentőségét, gyűjteménybe illeszkedését jól mutatja, hogy már ki is állítottuk a balatonfüredi Vaszary Galériában gyűjteményünkéből rendezett *Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig* című kiállításunkon, ami 2023. január 8-ig még látogatható.

Szj 1989-es diplomamunkája volt az első olyan hidegtű technikával készített műve, amely kombinációkból, 12 lapból állt össze, ezt követően rendszeresen visszatér a hidegtű technikájához, ám mindvégig egyedi művek készítésére használja azt. Hidegtű sorozatai rendszerszemléletet követnek, rendszereit saját, szubjektív szabályai szerint építi. Bizonyos esetekben művei lapjait úgy alkotja meg, hogy a nyomóminták tetszőleges pozíciójú és állású egymás mellé illesztése ellenére is a szerteágazó vonalak a lapok szélein esetenként folytatólagosan egymáshoz kapcsolódjanak. Ez a variabilitás a megvásárolni tervezett munka esetén nem áll fenn, a 45 lapnak meghatározott helye van. A rendszeralkotó elv itt az oldalra és felfelé történő eltolás volt, a vonalháló egy részlete a szomszédos lapokon így ismétlődik. Ezen a munkán motívumai absztraktak és figuratívak egyaránt, a figurativitás határán mozognak. A vörös vonalak és foltok tudatos megszakításával, az időben és térben eltolt részletek furcsa ismétlődésével a mű a felületen való bolyongásra, a rendezőelv, az absztrakt struktúra felfejtésére ösztönzi a nézőt, akinek részleges megfigyeléseit valamely egészbe kell összerendeznie. Szj Kamilla rendszerelvű gondolkodása és hidegtű sorozata sok tekintetben rokon Vera Molnar és Rákóczy Gizella ismétlések, elmozdulások és matematikai mintázatok mentén alakított életművével. Konceptuális rajzmezőit éppúgy szikár fegyelem jellemzi, a rendszer láthatóvá tétele foglalkoztatja őt is, mint Vera Molnart. Rákóczy Gizella szisztematikus alkotórendszerével szintén sok hasonlóságot mutat a kombinatorikus lehetőségek, a redukált eszköztár, a kézirat, a szerialitás terén. A Fővárosi Képtár Vera Molnártól és Rákóczy Gizellától is több, szisztematikus alkotói gondolkodásukat tükröző művet őriz, így kiválóan illeszkedik a gyűjteménybe a Szj Kamilla rendszerelvű gondolkodásába betekintést engedő hidegtű sorozat.

Összesen: 2.000.000, - Ft

Róka Enikő
főosztályvő
Budapesti Történeti Múzeum
Kiscelli Múzeum - Fővárosi Képtár

Budapest, 2022. november 22.